

**UCHWAŁA Nr XXII/125/2013
RADY GMINY DRZYCİM
z dnia 19 lutego 2013r.**

**w sprawie przyjęcia Programu Promocji Zdrowia Psychicznego dla Gminy Drzycim
na lata 2013-2015**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym / Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz.1591 z późn. zm.^{1/}, oraz art. 2 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego / Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375 z późn. zm.^{2/}, oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego /Dz. U. z 2011r. Nr 24, poz. 128/ Rada Gminy w Drzycimiu uchwala się co następuje:

§ 1. Uchwala się Program Promocji Zdrowia Psychicznego dla Gminy Drzycim na lata 2013-2015, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Drzycim.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Gminy

Józef Gawrych

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23 poz.220, Nr 62 poz.558, Nr 113 poz. 984, Nr 153 poz. 1271 i Nr 214 poz.1806, z 2003 r. Nr 80 poz. 717 i Nr 162 poz.1568, z 2004 r. Nr 102 poz.1055 i Nr 116 poz.1203, z 2005 r. Nr 172 poz.1441 i Nr 175 poz.1457, z 2006 r. Nr 17 poz. 128 i Nr 181 poz. 1337, z 2007 r. Nr 48 poz.327, Nr 138 poz. 974 i Nr 173 poz.1218, z 2008 r. Nr 180 poz. 1111 i Nr 223 poz. 1458, z 2009 r. Nr 52 poz. 420 i Nr 157 poz. 1241 z 2010 r. Nr 28 poz. 142 i poz. 146, Nr 40 poz. 230 i Nr 106 poz.675, z 2011 r. Nr 21 poz. 113, Nr 117 poz. 679, Nr 134 poz. 777, Nr 149 poz. 887 i Nr 217 poz. 1281 oraz z 2012 r. poz. 567.

² Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011r. Nr 122 poz. 696

Uzasadnienie

do uchwały w sprawie przyjęcia Programu Promocji Zdrowia Psychicznego dla Gminy Drzycim na lata 2013-2015

Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego w art. 2 ust. 4 pkt 1 stanowi, że prowadzenie działań określonych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia psychicznego należy do zadań własnych samorządów województw, powiatów i gmin. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 lutego 2011r. (Dz. U. Nr 24, poz. 128) w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego nakłada na samorzady gmin zadania upowszechniania wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu. Gminy mają obowiązek ustalić priorytety promocji zdrowia psychicznego oraz opracować lokalny program promocji zdrowia psychicznego. Stąd też konieczne jest podjęcie niniejszej uchwały.

Przewodniczący
Rady Gminy

Józef Gawrych

Załącznik
do Uchwały nr XXII/125/2013
Rady Gminy Drzycim
z dnia 19 lutego 2013r.

**PROGRAM PROMOCJI
ZDROWIA PSYCHICZNEGO
DLA GMINY DRZYCIM
NA LATA 2013-2015**

I. WPROWADZENIE

Nie można mówić o zdrowiu nie biorąc po uwagę zdrowia psychicznego. W odniesieniu do społeczeństw, dobry stan zdrowia psychicznego obywateli pozytywnie wpływa na ich dobrobyt, solidarność i sprawiedliwość społeczną. Zły stan zdrowia psychicznego zarówno dla obywateli, jak i dla systemów społecznych, jest źródłem różnych kosztów, strat i obciążeń.

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) określa zdrowie psychiczne jako: „stan dobrego samopoczucia, w którym człowiek wykorzystuje swoje zdolności, może radzić sobie ze stresem w codziennym życiu, może wydajnie i owocnie pracować oraz jest w stanie wnieść wkład w życie danej wspólnoty”.

Stan psychiczny ludzi jest zdeterminowany wieloma czynnikami, w tym biologicznymi, indywidualnymi, rodzinnymi i społecznymi oraz ekonomicznymi i środowiskowymi. Inna definicja mówi, że zdrowie psychiczne to „zdolność do rozwoju w kierunku wszechstronnego rozumienia, przeżywania, odkrywania i tworzenia coraz wyższej hierarchii rzeczywistości i wartości, aż do konkretnego ideału indywidualnego i społecznego”.

Zdrowie psychiczne jest problemem nie tylko sektora zdrowotnego, ale też innych sektorów polityki społecznej. Ludzie żyjący w złych warunkach społeczno-ekonomicznych, osoby niepełnosprawne z przewlekłymi chorobami somatycznymi oraz ludzie, którzy przechodzą zmiany życiowe, takie jak np. utrata pracy, rozwód, śmierć kogoś bliskiego, w większym stopniu narażeni są na zaburzenia psychiczne i problemy ze zdrowiem psychicznym. Osoby z grupy ryzyka mają też trudność z integracją społeczną, ze znalezieniem pracy oraz częściej korzystają z opieki społecznej.

O znaczeniu zdrowia psychicznego dla człowieka mówi Preambuła ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego i określa zdrowie psychiczne jako „fundamentalne dobro osobiste człowieka, a ochrona praw osób z zaburzeniami psychicznymi należy do obowiązków państwa”.

Powyższa ustawa wskazuje również, że ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. W przypadku samorządu gminnego ochrona zdrowia psychicznego polegać będzie przede wszystkim na realizacji celów głównych i szczegółowych z zakresu promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym oraz zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi pomocy i wsparcia społecznego.

Głównym założeniem działań przyjętych do realizacji w ramach Programu Promocji Zdrowia Psychicznego dla Gminy Drzycim na lata 2013-2015 jest umożliwienie jego adresatom zwiększenia kontroli nad zdrowiem psychicznym oraz jego polepszenie i podniesienie jakości życia. Odbywać się to będzie poprzez podnoszenie poziomu wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie korzystnych zachowań i stylów życia, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu i postaw zapobiegających ich powstawaniu, przeciwdziałaniu nietolerancji, dyskryminacji i wykluczeniu osób cierpiących na zaburzenia psychiczne oraz zapewnieniu dostępu do poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.

II. ADRESACI

Adresatami Programu są mieszkańcy Gminy Drzycim narażeni na niekorzystny wpływ czynników zagrażających ich zdrowiu psychicznemu, osoby z zaburzeniami psychicznymi i ich bliscy.

Działania zapobiegawcze w zakresie ochrony zdrowia psychicznego kierowane będą przede wszystkim do dzieci, młodzieży, rodzin, osób starszych oraz osób znajdujących się w sytuacjach stwarzających zagrożenie dla ich zdrowia psychicznego. Problemy ze zdrowiem psychicznym coraz częściej

dotykają dzieci i ludzi młodych, najbardziej narażonych na zagrożenia z powodu czynników społecznych, psychicznych i środowiskowych. Objęcie opieką rodzin i podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców i wychowawców może podwyższać samoocenę dzieci, zwiększyć ich kompetencje społeczne i szkolne, chronić je przed późniejszymi destrukcyjnymi zachowaniami i zaburzeniami, przede wszystkim związanymi z używaniem substancji psychoaktywnych. U osób starszych wraz z utratą zdolności funkcjonalnych i poznawczych zwiększa się ryzyko wystąpienia niektórych zaburzeń psychicznych, takich jak otępienia i depresje. Straty w sferze społecznej spowodowane ograniczeniami kontaktów społecznych, śmiercią bliskich oraz pogorszeniem jakości życia, związanymi z utratą zdrowia, przejściem na emeryturę i obniżeniem dochodów, dodatkowo zwiększają ryzyko wystąpienia zaburzeń.

Poprzez profilaktykę zdrowotną, edukację społeczną oraz wspieranie zdrowia psychicznego Program zakłada ograniczenie i likwidację przyczyn powodujących zaburzenia psychiczne. Wyższa świadomość społeczna dotycząca chorób psychicznych daje większe możliwości stworzenia odpowiednich warunków do życia osobom, którym ten problem zagraża lub których bezpośrednio dotknął.

Większość przejawów chorób psychicznych często prowadzi do tego, że osoby nimi dotknięte nie są akceptowane przez społeczeństwo. Nadal dominującym odczuciem wobec zaburzeń psychicznych jest przerażenie, bezradność, obojętność. Niewielka znajomość problemu oraz stereotypowe postrzeganie osób dotkniętych chorobami psychicznymi są przyczyną braku akceptacji, a niekiedy wyraźniej dezaprobaty i wrogości ze strony środowiska. Założeniem Programu jest zmiana podejścia do problemów psychicznych i uzyskania przez osoby z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich coraz większego zrozumienia ze strony społeczności lokalnej. Służyć ma temu budowa środowiskowego modelu opieki, który pozwala osobom z przewlekłymi

zaburzeniami psychicznymi żyć we własnym środowisku społecznym, w sposób zapewniający jak najwyższą jakość życia, co sprzyja respektowaniu praw człowieka oraz ogranicza stygmatyzację w związku z pozostawieniem w leczeniu. Zmniejszeniu istniejących barier ma służyć także edukacja społeczna odnosząca się do częstości występowania chorób psychicznych, zakresu poddawania się leczeniu, procesów dochodzenia do zdrowia, praw osób z chorobami psychicznymi.

III. CELE

Celem Programu Promocji Zdrowia Psychicznego dla Gminy Drzycim na lata 2013-2015 jest stworzenie podstaw do podjęcia działań w zakresie ochrony zdrowia psychicznego mieszkańców Gminy Drzycim mających na celu ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego, poprawę jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich oraz zapewnienie dostępności do form pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

1. Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym

1.1. Promocja zdrowia psychicznego

Upowszechnianie wiedzy na temat zagadnień zdrowia psychicznego w kontekście zapobiegania zaburzeniom psychicznym oraz utrzymywania pozytywnego zdrowia psychicznego pozwalające na umiejętne radzenie sobie z niekorzystnymi sytuacjami życiowymi.

Cel szczegółowy:

Prowadzenie działań informacyjno- edukacyjnych, zapobiegających pojawieniu się zaburzeń zdrowia psychicznego oraz promocyjnych kierowanych do całej społeczności lokalnej oraz do osób narażonych na zaburzenia zdrowia psychicznego.

Działania:

- 1) prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, w tym szkoleń dotyczących zdrowego stylu życia oraz podejmowanie działań sprzyjających zachowaniu zdrowia psychicznego;
- 2) prowadzenie kampanii informacyjnych na temat często występujących zaburzeń psychicznych i konieczności konsultowania niepokojących objawów w Poradniach Zdrowia Psychicznego;
- 3) wspieranie działań mających na celu utrzymanie dobrego zdrowia, w tym psychicznego oraz jego promowanie wśród całej populacji ze szczególnym uwzględnieniem osób dotkniętych problemem alkoholowym, narkotykowym i przemocą domową;
- 4) organizowanie prelekcji i pogadanek dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych z udziałem specjalisty z zakresu zdrowia;
- 5) organizowanie warsztatów szkoleniowych dla uczniów szkół ponadpodstawowych na temat radzenia sobie ze stresem oraz asertywności;
- 6) podniesienie świadomości środowiska lokalnego na temat promocji zdrowia psychicznego poprzez umieszczanie plakatów i ulotek w miejscach ogólnie dostępnych.

1.2. Zapobieganie zaburzeniom psychicznym

Działanie na rzecz zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży stanowi inwestycję w przyszłość, gdyż zdrowie psychiczne w dużym stopniu determinowane jest w pierwszych latach życia. Związane z wiekiem

pogorszenie się zdrowia fizycznego i psychicznego wymaga także skutecznych działań profilaktycznych. Osoby w starszym wieku są narażone na liczne stresy związane z obniżeniem sprawności fizycznej, samotnością, pogorszeniem stanu zdrowia, które to czynniki mogą wywierać negatywny wpływ na stan zdrowia psychicznego, prowadząc do marginalizacji i wykluczenia społecznego.

Cel szczegółowy:

Pomoc osobom narażonym na pogorszenie zdrowia psychicznego m.in. dzieciom, młodzieży, osobom starszym, w celu poprawy ich funkcjonowania w środowisku rodzinnym i lokalnym oraz wzmocnienia odporności psychicznej. Stwarzanie warunków do prawidłowego funkcjonowania dzieci i młodzieży.

Działania:

- 1) wspieranie zadań w zakresie aktywizacji osób starszych, w tym zwiększenie dostępności do ośrodków wsparcia dziennego;
- 2) zapraszanie osób niepełnosprawnych intelektualnie oraz osób starszych do udziału w imprezach integracyjnych organizowanych przy współudziale Urzędu Gminy w Drzycimiu;
- 3) prowadzenia punktów informacyjno-konsultacyjnych, jak również grup wsparcia dotyczących szkodliwości substancji psychoaktywnych;
- 4) prowadzenie działań profilaktycznych (kolonie letnie, formy aktywnego wypoczynku, wyjazdy integracyjne dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych);
- 5) szkolenie rodziców na temat zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży.

2. Integracja społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi, upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy i wsparcia społecznego oraz zapewnienie powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej.

Cel szczegółowy:

Poszerzenie i zróżnicowanie form opieki zdrowotnej, pomocy i wsparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin pozwoli na poprawę jakości życia zarówno tych osób jak i ich rodzin oraz zapobiegać będzie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

Działania:

- 1)zapewnienie wsparcia i leczenia umożliwiającego ludziom chorym psychicznie pełne uczestnictwo we wszystkich aspektach życia społeczności;
- 2)organizowanie warsztatów terapii zajęciowej, które mają na celu ogólne usprawnienie, rozwijanie umiejętności obejmujących czynności życia codziennego, poprawę kondycji psychicznej i fizycznej;
- 3)zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym;
- 4)współpraca ze służbami opieki psychiatrycznej na terenie powiatu oraz z lekarzem rodzinnym;
- 5)organizowanie specjalistycznych usług opiekuńczych;
- 6)aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.

IV. REALIZATORZY I WSPÓLREALIZATORZY GMINNEGO PROGRAMU PROMOCJI ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA GMINY DRZYCİM NA LATA 2013-2015

Program Promocji Zdrowia Psychicznego na lata 2013-2015 dla Gminy Drzycim realizowany będzie przez Urząd Gminy w Drzycimiu.

Współrealizatorami Programu będą:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Drzycimiu;

2. Gminna Biblioteka Publiczna w Drzycimiu;
3. Świetlica Gminna w Drzycimiu;
4. Świetlica Środowiskowa w Drzycimiu;
5. Zespół Placówek Oświatowych w Drzycimiu;
6. Publiczne Gimnazjum im. prof. Alfonsa Hoffmanna w Gródku;
7. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Przychodnia Rodzinna” w Drzycimiu;
8. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Drzycimiu;
9. Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu w Gródku;
10. Grupa Wsparcia „Ocalenie” AA w Gródku.

Niektóre zadania mogą być realizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi, w tym stowarzyszeniami i fundacjami.

V. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Cele i działania ujęte w niniejszym Programie mogą być modyfikowane lub rozszerzane w poszczególnych latach, szczególnie w przypadku wystąpienia nowych potrzeb lub zadań wynikających ze zmian przepisów prawnych oraz potrzeb społeczności lokalnej.

Przewodniczący
Rady Gminy

Józef Gawrych